

دانشگاه امام صادق (ع)
دانشکده معارف اسلامی و اقتصاد
پایان نامه کارشناسی ارشد

عنوان:

سیر قیمتها طی جنگ ، علل و آثار با توجه به سیاستهای پولی و مالی

نویسنده: محمدرضا امینی حاجی آبادی

استاد راهنما: محمد مشکوه

استاد مشاور: حمید دیهیم، اسدالله فرزین وش

سال تحصیلی: آذر 1370

توصیفگر: 181 ص . : جدول ، نمودار . شماره بازیابی 59 الف.

واژگان کلیدی: قیمتها / جنگ ایران و عراق / تاثیرات اقتصادی / بانکداری اسلامی / ایران / تورم /

سیاست پولی / سیاست مالی

چکیده:

هدف از پژوهش حاضر ، بررسی علل و آثار افزایش قیمتها در طول جنگ تحمیلی عراق علیه ایران با توجه به سیاستهای پولی و مالی است. تحقیق حاضر با استفاده از روش کتابخانه ای از نوع تحلیلی انجام یافته و در چهار فصل تنظیم شده است : فصل اول به بررسی شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و نیز شاخص عمده فروشی کالاها می پردازد. فصل دوم ، به بررسی علل اقتصادی ، بنیانی ، عارضی و روانی تورم می پردازد. فصل سوم ، اختصاص به بررسی آثار افزایش قیمتها و اقدامات دولت طی جنگ تحمیلی (59 - 67) دارد . سرانجام فصل پایانی ، در پی یافتن رابطه

بین عواملی پولی و مالی و نیز جنگ با تورم می باشد و به ارائه مدل اقتصادی تورم با استفاده از روشهای آماری و اقتصادسنجی می پردازد.

یافته های تحقیق نشان می دهد در طول جنگ تحمیلی عراق علیه ایران ، سیر قیمتها در جنگ افزایشی چشمگیر داشته است. افزایش حجم پول و نقدینگی ، افزایش کسری بودجه ، افزایش بی رویه جمعیت ، کاهش تولید ناخالص ملی و سرانه به قیمت های ثابت از مهمترین علل اقتصادی تورم به حساب می آیند. به عبارت دیگر می توان گفت کسریهای فزاینده بودجه دولت در اثر افزایش هزینه های گوناگون در جنگ ، دولت را مجبور به استقراض از بانک مرکزی نمود که منجر به افزایش حجم پول و ایجاد تقاضای اضافی به علت کمبود عرضه کالاها شد و در نهایت افزایش قیمتها رقم خورد.

ایجاد فاصله های طبقاتی ، سوء توزیع ، فساد اقتصادی و اخلاقی ، رکود سرمایه گذاریهای تولیدی و به طور کلی عدم تعادل در بخشهای مختلف اقتصادی نظیر عدم تعادل در موازنه ارزی و تجارت خارجی ، عدم تعادل مالی دولت و .... از جمله آثار تورم در طول جنگ بوده است. مهمترین اقدامات بازدارنده دولت در این زمینه عبارتند از : دادن سوبسید ، قیمت گذاری و سهمیه بندی کالاهای اساسی ، فروش سکه های بهار آزادی و پیش فروش بسیاری از کالا و ....

مدل ارائه شده در فصل پایانی ، بیان کننده وابستگی شدید سیاستهای پولی و مالی می باشد . هرگاه برای تأمین کسری بودجه دولت و جبران درآمدهای کم و پرداختهای سنگین ، استقراض از بانک مرکزی صورت می گیرد ، پول انتشار می یابد و لذا حجم پول افزایش می یابد و مسلماً با افزایش پول ، قیمتها سیر صعودی خواهند داشت و با افزایش قیمتها هزینه های دولت نیز افزایش یافته و این چرخه پولی و مالی ادامه خواهد داشت . کاهش روند منطقی هزینه های دولت و حذف سوبسیدهای پنهان ، افزایش درآمدهای دولت از طریق افزایش منطقی درآمدهای مالیاتی ، کاستن از نقدینگی و حجم پول ، ایجاد رفتارهای اقتصادی " حرکت به سوی بازار " و یا آزاد سازی توقعات از دولت ، توجه به نیروهای

فنی و تخصصی دانشگاهها و رابطه تنگاتنگ مراکز اجرایی با موسسات آموزشی عالی و ... از مهمترین پیشنهادهای این تحقیق می باشند .